

ΑΣ ΑΛΛΑΞΟΥΜΕ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΜΑΣ ΜΠΟΡΟΥΜΕ

Η ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΞΙΩΝ

Το σώμα κατά τον Πλάτωνα αποτελεί κηλίδα για την ψυχή. Την χρησιμοποιεί, την εξαναγκάζει μάλλον, για να δραστηριοποιηθεί προκειμένου να επιτύχει τους σκοπούς και τις ανάγκες του. Και τότε αυτή αναγκάζεται να κινείται προς αυτά, που κάθε άλλο παρά ανταποκρίνονται στην φύση της, στην αγαθότητά της, ομού και στην ροπή της προς εξυπηρέτηση της κοινής ευημερίας. Καθίσταται έρμαιο των παθών του και καταποντίζεται ηθικά στα μάτια του κοινωνικού περιγύρου, δεχόμενη και την χλεύη τους.

Ενεργεί λοιπόν η ψυχή, υπο καθεστώς επιρροής «βίας» του σώματος, που καθιστά την συμπεριφορά της αντικοινωνική, αφού τα έργα της ικανοποιούν αποκλειστικά το εγωϊστικό άτομο και όχι το κοινωνικό σύνολο.

Θα μπορούσαμε να πούμε ότι η ψυχή και το σώμα πληρούν τις προϋποθέσεις του συμπαντικού νόμου των αντιθέτων, αφού είναι τρόπον τινα αντίπαλοι, κινούμενα από διαφορετικά κίνητρα. Το ένα προσπαθεί να επιβληθεί του άλλου παντί τρόπω. Η κυριαρχία μεταξύ τους εναλλάσσεται διαρκώς, δίχως να αποκτάται εξ' ολοκλήρου από κάποιο από τα δύο μέρη.

Δεν θα πρέπει να παραγνωρίζουμε και τους σημαντικούς παράγοντες, όπως το περιβάλλον, τις συνθήκες ζωής, την επικινδυνότητα του βίου ενός ανθρώπου κ.α. οπότε επικρατούν εκ φύσεως τα αισθήματα της επιβίωσης και της αναπαραγωγής. Επομένως η κυριαρχία ρέπει προς το μέρος του παράγοντα, που έχει μεγαλύτερη σημασία για τη ζωή. Και η ψυχή, που εκ της φύσεως ουσίας της τείνει πάντα προς το κάλλιστο, το ύψιστο, το ανώτατο συμβιβάζεται με το σώμα, για την επιβίωσή του.

Επιτρέψτε μου να χαρακτηρίσω την ψυχή ως την «μητέρα» του σώματος, αφού είναι δεμένη με αυτό, που προτείνει διαρκώς τις απαιτήσεις του. Αδυνατεί να δράσει μόνη της, για την πραγματοποίηση της έφεσης της, οπότε αναλαμβάνει το καθήκον να φροντίσει το σώμα, με τη διατροφή, την ένδυση, τη στέγαση, την ευχαρίστηση, την καλή φυσική κατάσταση. Εμποδίζεται να λειτουργεί υπερτοπικά και υπερχρονικά όπως επιθυμεί η φύση της, κι έτσι αναγκάζεται να προσδιορίζεται από τα ενδιαφέροντα που ενυπάρχουν στον χώρο που το σώμα ζει.

Η θεική καταγωγή και η φύση της είναι άχρονη και άχωρη, δέσμια όμως του σώματος, συνεπώς υποκύπτει στα εφήμερα ενδιαφέροντα. Η τεράστια δύναμή της περιορίζεται εξ' ανάγκης σε πεπερασμένες εκδηλώσεις. Και όμως, παρά την ασφυκτική της δέσμευση από το σώμα η ψυχή βρίσκει τον τρόπο να δραπετεύει στους μακρινούς χώρους, προς τα επείκενα. Κι εδώ είναι ολοφάνερη η θεική της καταγωγή, εφού ενώ ενεργεί βάσει των τοπικών και χρονικών ορίων, και ενώ κατορθώνει και ξεφεύγει ενίοτε από αυτά, η αγαθότητα που την διακρίνει την επιστρέφει στα πεπερασμένα χρονοτοπικά, όπου και προσδιορίζονται πλέον οι προσπάθειές της.

Τοιουτοτρόπως, με την Ύψιστη Θεϊκή Σοφία και Πρόνοια εκπληρώνει τον κύριο προορισμό της εδώ στα μιανρά πεδία της ύλης. Ενώ π.χ. τα ζώα δραστηριοποιούνται στα κοινά με τον άνθρωπο συστήματα του χώρου και του χρόνου, η ψυχή τους ασχολείται με άλογες ενέργειες. Ενώ λόγω της ανωτερότητας της ψυχής του ανθρώπου, οι ίδιες ενέργειες μετουσιώνονται σε κίνητρα αυτοσυγκέντρωσης και προοδευτικής ανέλιξης.

Οι αισθήσεις του ζώου ενεργούν αντανakλαστικά, ενώ ο άνθρωπος τις χρησιμοποιεί ως όργανα προς πνευματική δημιουργία. Το ζώο ζεί, αλλά ο άνθρωπος υπάρχει, καθιστώντας τα πράγματα γύρω του μέσα, για την άνθιση της ζωής του. Δέχεται τους ερεθισμούς του περιβάλλοντος και τους δίνει νοήματα, που τον διεγείρουν, τον εξυψώνουν, τον εξιδανικεύουν.

Ο άνθρωπος υφαίνει πόθους, στόχους και ιδανικά στα θεμέλια της πραγματικότητας και τα χρησιμοποιεί ως κίνητρα, για να ξεπεράσει την άγνοια, τον φόβο, την παροδικότητα και το πεπερασμένο της ύπαρξής του.

Ο Πλάτων ευφυώς παρομοίασε την ψυχή του ανθρώπου, ως αποτελούμενη από ένα άρμα, δύο άλογα, μαύρο (αρνητικό - δυνατό) και λευκό (θετικό - ασθενέστερο) και έναν ηνίοχο (νούς). Όταν ο υγιής ηνίοχος έχει τον έλεγχο του άρματος, τότε ενώ κινείται στον χρόνο και στον χώρο των παροδικών και πεπερασμένων, κατορθώνει να οδηγήσει τον άνθρωπο στα υψηλά και στα ωραία, με κατεύθυνση τον προορισμό της. Συμπαράσύρει δε μαζί της και το σώμα, που αναγκάζεται σε συνέργεια, με εκπληκτικά επιτεύγματα, που απαντούν στο μέγιστο ερώτημα του Σωκράτη, «τι πρέπει να κάνει ο άνθρωπος στη ζωή του, για να έχει η ζωή του ΑΞΙΑ;».

Αυτή η συνέργεια της ψυχής με το σώμα αποφέρει έργα θαυμαστά, γόνιμα, χρήσιμα, κοινωνικά, αποκαλυπτικά της αλήθειας, με τη βάση του καλού.

Αυτά τα αληθινά επιτεύγματα του αληθινού ανθρώπου, που κυριολεκτικά οπλίζουν τη ζωή του συνόλου της κοινωνίας με εφόδια, που ορίζουν την εξέλιξη και την πρόοδο της κοινωνίας μας, ονομάζονται ΑΞΙΕΣ της ζωής.

Μα η ψυχή με την αγαθή της φύση και τη ροπή της προς το κάλλιστο, στην από κοινού πορεία της με το σώμα, ερευνά, ανακαλύπτει και επιβεβαιώνεται και στην υλική ζωή της, επιζητά να γνωρίσει τα πράγματα και ανακαλύπτει το νόημα τους. Έτσι κατακτά τις θεωρητικές, ηθικές, κοινωνικές, καλαισθητικές, θρησκευτικές, οικονομικές κ.α. αξίες.

Σε όλα τα ανωτέρω αποκαλύπτεται ο διαρκής αγώνας της ψυχής και του σώματος, που μέσω της υγιούς πράξης, του μόχθου και του πόνου, επιτυγχάνει κάθε έναν τους στόχους του. Επίσης, ότι αυτό που προέχει είναι η καθαρότητα της ψυχής, οι αξίες της οποίας έχουν την ικανότητα να θεραπεύουν την νοσούσα κοινωνία, όπως π.χ. την δική μας τη σημερινή, που για την κατάστασή της ευθύνεται η δική μου γενιά, η λεγομένη «γενιά του Πολυτεχνείου», που βρίσκεται στα πράγματα της χώρας.

Εν καιρώ θα κληθούμε και πάλι να εκλέξουμε νέους ταγούς, που θα διαχειριστούν τις τύχες της Πατρίδας μας της Ελλάδας. Και τότε, μετά απο τόσες χρόνιες, τραυματικές εμπειρίες, θα πρέπει να αποφασίσουμε ουχί κομματικά, συμφεροντολογικά, εγωιστικά, αλλά με βάση τις προαιώνιες δοκιμασμένες και σωτήριες αξίες, που μας άφησαν παρακαταθήκη οι πρόγονοί μας γνωρίζοντας τα ελαττώματά μας, κυρίως αυτό της ρηχής μας μνήμης και το άλλο της κουτοπονηριάς.

Ας μην λησμονούμε πως οι προσανατολισμοί μας θα πρέπει να συγκλίνουν προς τις αξίες, και οι ψυχές μας να ποθούν την διαρκή βελτίωση, όπως την απαγγίστρωση απο το πάθος των υλιστικών επιθυμιών, τον έλεγχο του σώματος, για να ελπίζουμε σε ένα καλύτερο αύριο.

Διότι το οφείλουμε στους εαυτούς μας και στα παιδιά μας, γεννημένα και αγέννητα.

Τάκης Ιωαννίδης
Μαθητής της ζωής, 21 Φεβρουαρίου 2012